

Slavíčková, Miloslava

Slovenská literatura ve Švédsku

In: *Slovakistika v české slavistice*. Pospíšil, Ivo (editor); Zelenka, Miloš (editor). 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1999, pp. 108-118

ISBN 80-210-2059-8

Stable URL (handle):

<https://hdl.handle.net/11222.digilib/133259>

Access Date: 30. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Slovenská literatura ve Švédsku

MILOSLAVA SLAVÍČKOVÁ (Lund)

Překlady z literatur menších národů, včetně české a slovenské, nemají ve Švédsku příliš dlouhou tradici. Objevují se soustavněji až v nové době a zájem o ně je nejčastěji vzbuzen aktuálními politickými událostmi. U překladů z polské literatury do švédštiny to vyzoroval Andrzej Nils Uggla, z češtiny Hílkan Edgren (Edgren 1996) a Mats Larsson (Larsson 1996). I u překladů ze slovenské literatury je tato tendence patrná. Např. jediné dva knižní překlady ze slovenské prózy v poválečné době jsou z roku 1968. Jsou to Mňačkovy knihy s aktuálním obsahem: *Ako chutí moc*, ostře soudící současný režim, a *Sedm dní*, líčících situaci v Bratislavě při vpádu vojsk Varšavské smlouvy. Také zájem o poučení o literatuře se objevil kolem roku 1968, kdy byla sestavena kniha o moderních slovan-ských literaturách včetně slovenské (viz dále).

Kde může švédský zájemce o slovenskou literaturu najít poučení o slovenské literatuře?

Prvním slavistou, který ve Švédsku informoval o slovenské literatuře, byl Alfred Jensen (1859–1921), velký přítel všech slovanských národů. Slovenskou literaturou se však mnoho nezabýval. Napsal o ní pouze krátce v knize, věnované slovanským literaturám 19. století, a to v kapitole *Československo* (Jensen 1920). Jensen napsal ovšem také řadu hesel do klasické švédské encyklopedie *Nordisk familjebok* (lidově zvané *Ugglan/Sova*), mezi nimi i o slovenských autorech (Bengt Lundberg 1998). Švédské encyklopedie jsou vůbec důležitým pramenem informací o slovenské literatuře. Je v nich zachycen její vývoj a pod jednotlivými hesly informace o celé řadě slovenských spisovatelů, a to jak starší tak i novější doby. Do nejnovější, dvacetisvazkové encyklopedie *Nationalencyklopedin* [Národní encyklopedie], psala o slovenské literatuře, divadle a jednotlivých autorech autorka tohoto článku.

O novější literatuře existuje více povolaných statí, často z pera slovenských odborníků. V knize *Moderní slovenské literatury* je pojednáno

o slovenské literatuře v období od roku 1945 do 1970. Kniha byla sice vydána v Dánsku, ale stati o české a slovenské literatuře, pod kterými je podepsán Švéd Bo Abelin, jsou švédsky (Abelin 1970). Podle informací, které jsem od Bo Abelina dostala, však prý nepsal žádnou z těchto statí sám, ale vlastními autory byli českoslovenští odborníci, kteří nechtěli pro tehdejší ožehavou situaci vystoupit pod svým jménem, aby si mohli zachovat nezávislost na politickém tlaku doby. Bo Abelin žil a pracoval v té době v Praze.

Se slovenskou poezií seznamuje švédské čtenáře několik komentovaných antologií, které jsou opatřeny úvody. Josef B. Michl sestavil společně s Birgerem Normanem výbor ze současné české a slovenské poezie *Pravé jméno věcí* (Michl & Norman 1970). Oddíl české poezie uvádí stať Zdeňka Pešata, oddíl slovenské stať Karola Rosenbauma. Kromě toho je každý autor výboru uveden krátkou charakteristikou. (Autory, kteří jsou zahrnuti do tohoto i jiných výborů, vyjmenuji později v tomto článku.)

Několik údajů o nové slovenské poezii je obsaženo v úvodu k menšímu výboru z české a slovenské poezie *Moderní československá lyrika*, který v roce 1961 sestavil Erik Blomberg (Blomberg 1961). Blomberg napsal nejen nejen úvod, ale charakterizoval také krátce autory, obsažené v tomto výboru.

Slovenská poezie nejnovější doby je sebrána do svazku *Píšťalka. Výbor ze současné slovenské poezie*, který vyšel v roce 1992 jako tematické číslo čtvrtletníku *Hlasy z Československa* s podporou Fondu Kultúry Pro Slovakia. *Hlasy z Československa* (od roku 1993 *České a slovenské hlasy*) vydává od roku 1984 Nadace Charty 77 ve Stockholmu. Výbor *Píšťalka* je uveden rozsáhlou statí Vladimíra Petříka *Panorama moderní slovenské lyriky*, která pojednává o slovenské poezii 20. století (Petřík 1992) a obsahuje i stručné charakteristiky jednotlivých autorů. Výbor redigovala Miloslava Slavičková (Slavičková 1992).

O slovenské próze a několika jejích představitelích lze najít krátké poučení z pera Marie Rádlové-Jensen v jejím výboru *Nová česká a slovenská próza* z roku 1965 (Rádlová-Jensen 1965).

Letošního roku vyšlo další tematické číslo již zmíněného čtvrtletníku, tentokrát už pod změněným názvem *České a slovenské hlasy*. Číslo je věnováno současné slovenské povídkové tvorbě. Jeho vydání umožnilo Národní literární centrum v Bratislavě svou finanční podporou. I k tomuto výboru napsal úvod Vladimír Petřík. Jeho stať *Slovenská povídka včera a dnes* dala výboru název. Petřík zde pojednává o vývoji slovenské povídkové tvorby od Kukučina po současnost. Výbor redigovala Miloslava Slavičková (Slavičková 1998).

Ve Švédsku bylo publikováno i několik dosud neznámých dokumentů a badatelských prací, týkajících se slovenské literatury. Ve *Slavica Lundensia* vydal Lubomír Ďurovič (Ďurovič 1977) sedm dopisů o Martinu Kukučínovi, které získal od paní Gabriely Štarke, rozené Hermanové, usazené nyní v Lundu. Dopisy, mj. od Kukučínovy manželky, Štefana Krčméryho a Jégého dostala paní Štarke v souvislosti s prací na své dizertaci na Karlově univerzitě v Praze koncem 30. let.

Vlastním oborem Lubomíra Ďuroviče, emeritního profesora slovan-ských jazyků na Univerzitě v Lundu ve Švédsku, je lingvistika. V posledních letech se mimo jiné zabývá spisovnou slovenštinou před Bernolákem ((Ďurovič 1989). Soustřeďuje se na gramatiky Pavla Doležala a Daniela Krmana a na práce Matiaše Bela. V souvislosti s tímto bádáním napsal také několik statí o významných slovenských kulturních osobnostech 17. století. Je to především slovenský lexikograf Matiaš Zabáni a prešovský profesor filozofie a teologie Izák Caban (Zabanius). Neznámé dokumenty o Izáku Cabanovi, které Ďurovič našel v archivech v Polsku, publikoval ve *Slavica Lundensia* (Ďurovič 1980). Ďurovič se také zabýval jazykem ve Valašské škole Hugolína Gavloviče (Ďurovič 1988) a napsal řadu článků o slovenské literatuře do norských encyklopedií.

Co je ze slovenské literatury přeloženo do švédštiny?

Na tuto otázku jsme částečně odpověděli v předchozím oddíle, neboť většina statí o slovenské literatuře je součástí výborů poezie nebo prózy.

Jak jsme již uvedli, je slovenská poezie představena ve třech různých výběrech, avšak pouze jeden z nich, *Píšťalka*, je věnován výlučně poezii slovenské. Ve dvou ostatních je zastoupena jak česká tak slovenská poezie. I když nebyla do švédštiny přeložena žádná úplná sbírka některého ze slovenských básníků, ani nebyl žádný básník představen samostatně ve výboru ze svého díla, má švédský čtenář v těchto antologiích k dispozici velký počet básní od množství moderních slovenských básníků.

V Blombergově výboru *Moderní československá lyrika* jsou představeni tito básníci: Maša Halamová, Ivan Krasko, Ján Kostra, Vojtech Mihálik, Andrej Plávka, Ján Smrek a Štefan Žáry. Erik Blomberg (1894–1965) byl významný švédský básník, který mimo svou vlastní tvorbu uváděl do švédštiny poezii z celého světa. Nebyl tedy slavista či znalec některého ze slovanských jazyků. Ve výboru je však uveden nejen jako pořadatel výboru, ale i jako ten, kdo básně přetlumočil do švédštiny. Jak však vyplývá

z jeho poděkování spolupracovníkům, byl překlad i výbor proveden s pomocí Československého svazu spisovatelů a různých českých a slovenských kulturních osobností. Ze slovenské strany jmenuje Blomberg výslovně pastora Gustáva Viktora z Bratislavy.

Michlův a Normanův výbor *Pravé jméno věcí* seznamuje švédské čtenáře s českou a slovenskou poezií z období od roku 1945 do konce 60. let. Jsou zde zastoupeni tito slovenští básníci: Ján Brezina, Pavel Bunčák, Rudolf Fabry, Pavol Horov, Ján Kostra, Mikuláš Kováč, Ivan Kupec, Vojtech Mihálik, Jozef Mihalkovič, Laco Novomeský, Vladimír Reisel, Milan Rúfus, Ján Stacho, Miroslav Válek a Štefan Žáry. Básně přeložili pořadatelé výboru Josef B. Michl a Birger Norman. Nordista Josef B. Michl, emeritní profesor Masarykovy univerzity v Brně, připravil tento výbor, když byl v 60. letech lektorem češtiny na univerzitě v Uppsale. Pobyt ve Švédsku mu umožnil úzkou spolupráci s Birgerem Normanem, známým švédským básníkem a prozaikem.

Sborník *Píšťalka* vědomě navazuje na oba předcházející výbory poezie v tom smyslu, že přináší básně až z následujícího období, ze 70. až 90. let. Jsou zde prezentováni tito autoři: Ján Buzássy, Lubomír Feldek, Erik Groch, Daniel Hevier, Daniela Hivešová, Jana Kantorová-Báliková, Ivan Kolenič, Mikuláš Kováč, Ivan Kupec, Ivan Laučsk, Tatjana Lehenová, Jozef Mihalkovič, Štefan Moravčík, Ján Ondruš, Dana Podracká, Viera Prokešová, Milan Richter, Milan Rúfus, Ján Stacho, Štefan Strážay, Viera Šebestová, Ján Šimonovič, Ján Štrasser, Ivan Štrpka, Viliam Turčány, Miroslav Válek, Jozef Urban, Lýdia Vadkerti-Gavorníková, Ján Zambor. Sborník redigovala Miloslava Slavíčková, která učí český jazyk, literaturu a dějiny české kultury na Slovanském ústavu Univerzity v Lundu. Výběr a překlad provedl Hlkan Edgren, slavista a pilný překladatel z mnoha jazyků, jak ještě dále uvedeme.

Slovenská próza je na rozdíl od poezie zastoupena překlady několika knih. Nejstarší jsou překlady šesti knih Kristiny Royové provedené z němčiny a vydané různými náboženskými sdruženími v rozmezí let 1903 až 1928. Pak nastala dlouhá přestávka a teprve v 60. letech vyšly překlady dvou knih Ladislava Mňačka. Obě byly přeloženy přes němčinu a vydány v roce 1968 (Mňačko 1968a, 1968b). Jsou to *Ako chutí moc* a *Sedmá noc*. Kromě toho vyšlo několik knih pro děti, přeložených přes němčinu. Jsou to *Puf a Muf* od Nataši Tanské a *Meduška a jej kamaráti* od Eleny Čepčkové. Obě knihy vyšly roku 1977.

V *Hlasech z Československa* vyšel malý výbor z díla Milana Šimečky pod názvem *Konec nehybnosti* (Šimečka 1991). Na překladu se podíleli různí překladatelé, výbor připravila Miloslava Slavičková.

Bývalá lektorka češtiny na Univerzitě v Lundu, Marie Rádlová-Jensen, sestavila výbor *Nová česká a slovenská próza*. Jsou v něm zastoupeni tito slovenští autoři: Jaroslava Blažková (v překladu Elsy Melinové), Ladislav Mňačko (přeložil Sven Ahlgren) a dva texty od Vladimíra Mináče (přeložila Elsa Melinová).

Za zmínku také stojí, že v *Hlasech z Československa* byl spolu s pěti prvními nositeli Seifertovy ceny představen Dominik Tatarka, který tuto cenu dostal vůbec první, a to hned po jejím založení v roce 1986. Do sborníku byly vybrány úryvky z *Farské republiky*, *Navrávaček* a *Písaček* v překladech Nataši Ďurovičové a Híkana Edgrena (Tatarka 1992). Sborník redigovala Miloslava Slavičková, která též napsala stručný medailon o Dominiku Tatarkovi. Tatarku také přiblížil úryvek z knihy Milana Šimečky *Konec nehybnosti*.

Sborník *Slovenská povídka včera a dnes* z letošního roku je zaměřen na nejsoučasnější slovenskou literaturu. Jsou zde zastoupeni tito spisovatelé: Jana Bodnárová, Dušan Dušek, Peter Jaroš, Ján Johanides, Jana Juráňová, Dušan Mítana, Jozef Puškáš, Pavol Rankov, Rudolf Sloboda, Vincent Šikula, Alta Vášová, Pavel Vilikovský. Výběr provedl Híkan Edgren a Miloslava Slavičková. Všechny texty přeložil Híkan Edgren.

Zájemce o českou i slovenskou literaturu má k dispozici bibliografii všech textů krásné literatury, které byly z těchto jazyků přeloženy do švédštiny. Zpracovali ji slavistka a knihovnice Märta Bergstrandová a bohemista z univerzity ve Stockholmu Mats Larsson (Bergstrand & Larsson 1992). Titul této bibliografie bychom mohli přeložit takto: *Od Rukopisu Královédvorského po Listopadový uragán. Bibliografie české a slovenské literatury ve švédském překladu 1862–1991*. Bibliografie je zvláště cenná proto, že obsahuje údaje nejen o knihách, ale i o jednotlivých a po časopisech roztroušených povídkách a básních. Pokračování bibliografie vychází v časopise *České a slovenské hlasy* (Larsson 1993, Bergstrand & Larsson 1997) a bylo dosud dovedeno do roku 1995. Z těchto bibliografií zde hojně čerpám. Mats Larsson kromě toho poskytl pro tento článek i svůj dosud nepublikovaný materiál, dovedený do současnosti.

Díky těmto bibliografiím můžeme přinést i některé další zajímavé informace. Nejstarším překladem ze slovenštiny — kromě knih Kristiny Royové — je text slovenské hymny *Nad Tatrou sa blýska* od Janko Ma-

túšky. Vyšel v překladu Brity Hebbe ve sborníku Švédsko-československé společnosti v letech 1927–1928.

Nynější následovnice této společnosti, která se jmenuje Švédsko-česko-slovenská společnost, si počíná v posledních letech velmi čile. Pod vedením bohemistky Evy Kersti Almerudové vychází ve Stockholmu *Bulletin*, v němž bylo v poslední době publikováno mnoho překladů ze slovenské literatury. Najdeme tam jména: Jana Bodnárová, Dušan Dušek, Daniel Hevier, Štefan Moravčík, Ján Ondruš, Dana Podracká, Viera Prokešová, Milan Richter, Rudolf Sloboda, Štefan Strážay, Lydia Vadkerti-Gavorníková, Ivan Štrpka, Ján Zambor. Překladaťelom týchto textů je nejčastěji Híkan Edgren. V letošním roce tam otiskl Janu Bodnárovou, Dušana Duška a básně Ivana Štrpky (Edgren 1998). Několik básní od Vieri Prokešové a Jána Zambora přeložil Mats Larsson (Larsson 1998).

V jiných švédských časopisech se objevují překlady slovenských textů velmi zřídka. Výjimkou jsou překlady Híkana Edgrena v *Časopise 90. let* z roku 1994 (Edgren 1994), kde uvedl Dušana Mitanu, Pavla Vilikovského, Štefana Strážaye a Jozefa Urbana.

Dříve, v 60. a 70. letech, podporoval šíření české a slovenské literatury časopis *Livet i Tjeckoslovakien* [Život v Československu]. Byl redigován a vydáván v Československu a vycházel v několika světových jazycích. Ze slovenských autorů tam jsou zastoupeni: Alfons Bednár, Jaroslava Blažková, Anton Hykisch, Peter Karvaš, Dušan Kužel, Leopold Lahola, Milan Lasica & Július Satinský, Ján Lenčo, Vladimír Mináč, Ladislav Mňačko, Vincent Šikula, Miroslav Válek a Ladislav Ťažký. Tento časopis však už nevychází a žádný jiný ho nenahradil.

Kdo překládá ze slovenštiny do švédštiny?

V našem přehledu se opakovalo jméno Híkan Edgren. Je to jediný Švéd, který se soustavně zabývá překládáním ze slovenštiny. Híkan Edgren (nar. 1949) je nyní překladaťelom z angličtiny a francouzštiny při EU v Bruselu. Vystudoval však slovanské jazyky na Univerzitě v Lundu, a to nejprve češtinu, pak ruštinu a posléze i půlroční kurz slovenštiny u prof. Ďuroviče. Znalost slovenštiny si doplnil na studijních pobytech na Slovensku. Híkan Edgren přeložil i několik knih z češtiny a z jiných jazyků, jako je řečtina a ruština.

Několikrát se objevilo jméno Elsa Melinová. Elsa Melinová je rusistka a bohemistka, která působila na Slovanském ústavu univerzity v Lundu. V 50.

létech byla lektorkou švédštiny na Komenského univerzitě v Bratislavě a osvojila si dokonale slovenštinu.

Jak je to s výukou slovenské literatury na švédských univerzitách?

Slovenská literatura jako samostatný předmět se na žádné švédské univerzitě nevyučuje v důsledku toho, že dosud nebylo nikde zavedeno studium předmětu slovenština, v jehož rámci by se mohla přednášet i slovenská literatura. Slovenské velvyslanectví ve Stockholmu se však velmi aktivně zasazuje o zavedení slovenštiny a je v této snaze podporováno mj. profesorem Ďurovičem, Hílkem Edgrenem i Slovanským ústavem Univerzity v Lundu. Slovenština se však přece jen na švédských univerzitách objevuje, i když jen sporadicky. V 80. letech měl profesor Ďurovič na univerzitě v Lundu dvakrát začátečnický kurz slovenštiny, který probíhal pokaždé jeden semestr. Nedávno měl také slavista Morgan Nilsson na Univerzitě v Göteborgu začátečnický kurz slovenštiny. Pro zajímavost uvádím, že Morgan Nilsson pracuje na dizertaci, v níž se zabývá pohybným *e* v polských, slovenských a českých předložkách, a že právě dokončuje slovenskou gramatiku pro Švédy.

Ani slovenská literatura není v univerzitní výuce zcela opomenuta. Na Univerzitě v Lundu se program výuky poněkud odlišuje od ostatních univerzit, kde je podle švédské tradice kladen největší důraz na jazykové vyučování. V Lundu je zaveden samostatný předmět česká literatura, přednášený švédsky. V jeho rámci se podávají i základní informace o slovenské literatuře. O slovenské historii a kulturní historii se přednáší jednak v předmětu Kulturní historie střední Evropy, jednak v předmětu Česká kulturní historie.

A nakonec ještě dvě informace:

Ve švédských knihovnách je poměrně velký počet slovenské literatury v originále v rámci plánovitého nákupu knih pro občany cizího původu žijící ve Švédsku.

Na některých školách, kde je více žáků slovenského původu, je zavedena výuka slovenštiny dvě hodiny týdně. Takovou možnost mají všechny děti, jejichž mateřština je jiná než švédština. V 70. letech to byl velkorysý program, kdy se vyučování mateřštiny zavedlo třeba jen pro jednoho či dva žáky, ale nyní se z ekonomických důvodů rozsah vyučování omezil.

Slovo na závěr

Jak ukazují zkušenosti ze západních zemí, orientuje se dnešní svět převážně na anglosaskou oblast a opomíjí kulturu menších národů, jako je slovenský a český. Z uvedeného přehledu je zřejmé, že šíření znalostí o slovenské literatuře (stejně tak jako o české a ovšem i švédské) se neobejde bez úsilí příslušníků těchto národů či jejich přátel a — což je velmi důležité — bez ekonomické podpory kulturních a jiných institucí příslušných států. Tím chci nakonec ještě poděkovat těm slovenským institucím, které takovou podporu poskytly, a vybídnout i další, aby je v tom následovaly a přispěly tak k plynulému šíření slovenské literatury a kultury, nezávislému na aktuálních politických událostech.

Literatura:

- Abelin, Bo, 1972. „Slovakisk litteratur“, *Moderne slavisk Litteratur, 1945–1970* [Moderní slovanské literatury, 1945–1970], København, str. 242–252.
- Blomberg, Erik (red.), 1961. *Modern tjeckoslovakisk lyrik*. I urval och tolkning av Erik Blomberg [Moderní československá lyrika. Ve výběru a překladu Erika Blomberga], Stockholm.
- Bergstrand, Märta & Larsson, Mats 1992. *Från Königinhofer-Handschriften till Novemberorkanen. En bibliografi över tjeckisk och slovakisk skönlitteratur i svensk översättning 1862–1991* [Od Rukopisu Královédvorského po Listopadový uragán. Bibliografie české a slovenské literatury ve švédském překladu 1862–1991], Stockholm (=Stockholm Slavic Papers 5, Stockholms universitet, Institutionen för slaviska och baltiska språk).
- 1997. „Tjeckisk och slovakisk skönlitteratur i svensk översättning 1993–1995“ [Česká a slovenská krásná literatura v překladu do švédštiny 1993–1995], *Med miljön i fokus* [Zaostřeno na životní prostředí], Stockholm (=Tjeckiska och slovakiska röster 46).
- Đurovič, Lubomír, 1977. „Listy o Martinu Kukučínovi“, *Litteraria*, Lund (=Slavica Lundensia 5), str. 193–213.
- 1980. „K životopisu Izáka Cabana“, *Bohemica et Slovaca*, Lund (=Slavica Lundensia 8), str. 121–137.
- 1988. „The Laguage of Walaska sskola“, *Hugolín Gavlovič's Valaská škola* (ed. and with commentary by Gerald J. Sabo), Columbus, Ohio, str. 655–730.
- 1989. „Vývin kodifikácie spisovnej slovenčiny pred Bernolákom“, *Scando-Slavica* 35, str. 167–182.
- Edgren, Hĺkan, 1994. „Slovakien, Tjeckien“. *Tidskriften 90TA* [Slovensko, Česko. Časopis 90. let], Nr. 12, Stockholm, str. 50–59.
- 1996. „Obraz české politiky a kultury ve Švédsku 1968–95“, *O české a švédské literatuře*, red. Miloslava Slavíčková, Stockholm (=České a slovenské hlasy), str. 20–23.
- 1998. „Jana Bodnárová, Plavec a plavkyňa, Dušan Dušek, Chuť, Ivan Štrpka ze sbírky Všetko je v škrupine“, *Bulletinen*. Information från Svensk-Tjeckisk-Slovakiska föreningen Bulletin. Informace Švédsko-česko-slovenské společnosti] 26, nr 1 a nr. 2, Stockholm.
- Jensen, Alfred, 1921. „Čechoslovakien“, *Slavisk kultur och litteratur under nittonde århundrade* [Československo. Slovanská kultura a literatura v devatenáctém století], Stockholm, str. 57–109.
- Larsson, Mats, 1993. „Tjeckisk och slovakisk skönlitteratur i svensk översättning“

- [Česká a slovenská krásná literatura v překladu do švédštiny], *Försoningens Mästare. Ett urval ur Karel Peckas verk* [Mistři smíru. Výbor z díla Karla Pecky], Stockholm (=Tjeckiska och slovakiska röster 35–36), str. 79–90.
- 1996. „Česko-švédská kulturní výměna prostřednictvím překladu. *O české a švédské literatuře*, red. Miloslava Slavičková, Stockholm (=České a slovenské hlasy), s. 37–45.
- 1998. „Viera Prokešová, Podvečer, Socha, Dcéra; Ján Zambor, Premietam si možný život s tebou. Miloval som, Kaluz“, *Bulletinen*. Information från Svensk-Tjeckisk-Slovakiska föreningen [Bulletin. Informace Švédsko-česko-slovenské společnosti], nr 2. 1998, Stockholm, str. 7.
- Lundberg, Bengt, 1998. „A-d J. i ´Ugglan´. En inventering“, *Föredrag från symposiet „Alfred Jensen-dagen“* [Šifra A-dJ. v ´Ugglan´. Přednášky ze sympozia Den Alfreda Jensena], Göteborg (=GUSLI. Workings papers nr. 7), str. 73–82.
- Michl, Josef B. & Norman, Birger, 1970. *Tingens rätta namn. Samtida tjeckoslovakisk poesi*. Med inledande essayer av Zdeněk Pešat och Karol Rosenbaum [Pravé jméno věci. Současná československá poezie. S úvodními esejemi Zdeňka Pešata a Karola Rosenbauma], Stockholm.
- Mňačko, Ladislav, 1968a. *Bratislava — en natt* (Sedmá noc). Překlad z němčiny: Tove Bouveng, Stockholm.
- 1968b. *Maktens sötma* (Ako chutí moc). Překlad z němčiny: Tove Bouveng, Stockholm.
- Rádlová-Jensen, Marie (red.) 1965. *Ny tjeckisk och slovakisk prosa* [Nová česká a slovenská próza], Stockholm.
- Slavičková, Miloslava [red.] 1992. *Vasspipan. Nutida slovakisk poesi i urval* [Pišťalka. Výbor ze současné slovenské poezie]. Výběr a překlad Hlkan Edgren. Úvod Vladimír Petřík, Stockholm (=Röster från Tjeckoslovakien 32).
- 1998. *Den slovakiska novellen i glър och i dag* [Slovenská povídka včera a dnes. Výběr Hlkan Edgren a Miloslava Slavičková. Překlad Hlkan Edgren. Úvod Vladimír Petřík], Stockholm (= Tjeckiska och slovakiska röster 48–49).
- Šimečka, Milan, 1991. *Slut på orörligheten* [Konec nehybnosti. Výběr z Šimečkových textů], red. Miloslava Slavičková (=Röster från Tjeckoslovakien 23–24)
- Tatarka, Dominik, 1992. „Dominik Tatarka“, *Väntan som inte var förgäves. Introduktion till fem Seifertpristagare* [Čekání, které nebylo zbytečné. Pět prvních nositelů Seifertovy ceny: Dominik Tatarka, Ludvík Vaculík, Karel Šiktanc, Ivan Diviš, Emil Juliš], red. Miloslava Slavičková, Stockholm (=Röster från Tjeckoslovakien 26–27), s. 8–25.

Autorka tohoto příspěvku, absolventka Masarykovy univerzity v Brně, přednáší po odchodu do exilu na počátku 70. let češtinu a českou literaturu a kulturu na Ústavu slavistiky Univerzity v Lundu (Švédsko) – současně také překládá a věnuje se propagaci slovenské literatury, mj. i na stránkách periodika *České a slovenské hlasy*, který vychází zásluhou Nadace Charty 77 a který M. Slavíčková rediguje. V roce 1998 jí Masarykova univerzita v Brně na návrh Ústavu slavistiky a Ústavu české literatury FF MU udělila stříbrnou medaili za zásluhy o šíření českého jazyka a české literatury.